

Audit „Riigi tegevus töötute aitamisel tööle“

Mart Vain
tulemusauditi osakonna auditijuht
11.05.2016

Auditi põhiküsimused

- Kas 2012. aastal valminud auditis antud soovitusel on ellu viidud?
- Kas tööturuteenused aitavad töötust vähendada kõigis Eesti piirkondades?
- Kas riik lähtub töötute koolitamisest tuleviku tööjõuvajadusest ning töötutele on kättesaadav erialane täiendus- ja ümberõpe?

2012. a tehtud soovitused, mis on ellu viidud

- Loodud on nn töötajate register.
- Kasutatakse riiklikke andmekogusid töötute arvelt maha võtmise järgse käekäigu jälgimiseks (EMTA andmekogu, SKA andmekogu, EHIS jt).
- Hinnatakse tööturuteenuste mõju – koostatakse vähemalt 1 mõjuanalüüs aastas.

2012. a tehtud soovitused, mis on ellu viimata

- Töötuskindlustushüvitise väljamaksmise süsteemi ei ole muudetud senisest enamaste astmetega süsteemiks.
- Pikaajalistele töötutele kohandatud meetmeid ei ole eraldi välja töötatud.
- Töötutele pole loodud piisavalt võimalusi ümberõppeks.

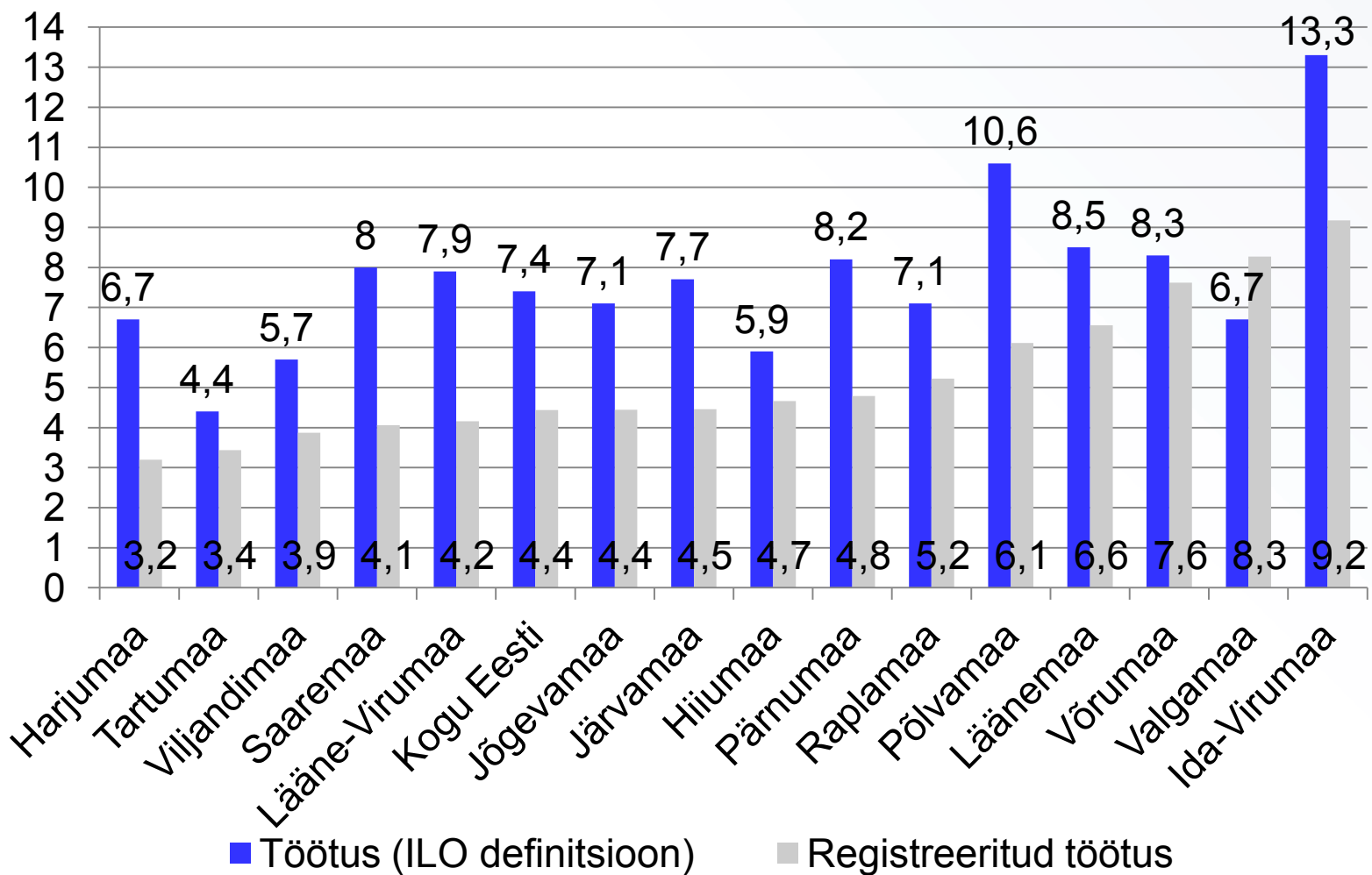
Riigikontrolli hinnang ja soovitused (1)

- On kiiduväärt, et osa 2012. a tehtud soovitustest on ellu viidud, kuid sotsiaalseadustiku töö eriosa väljatöötamine on olnud aeglane, mistõttu on mitmed probleemid jätkuvalt lahenduseta.

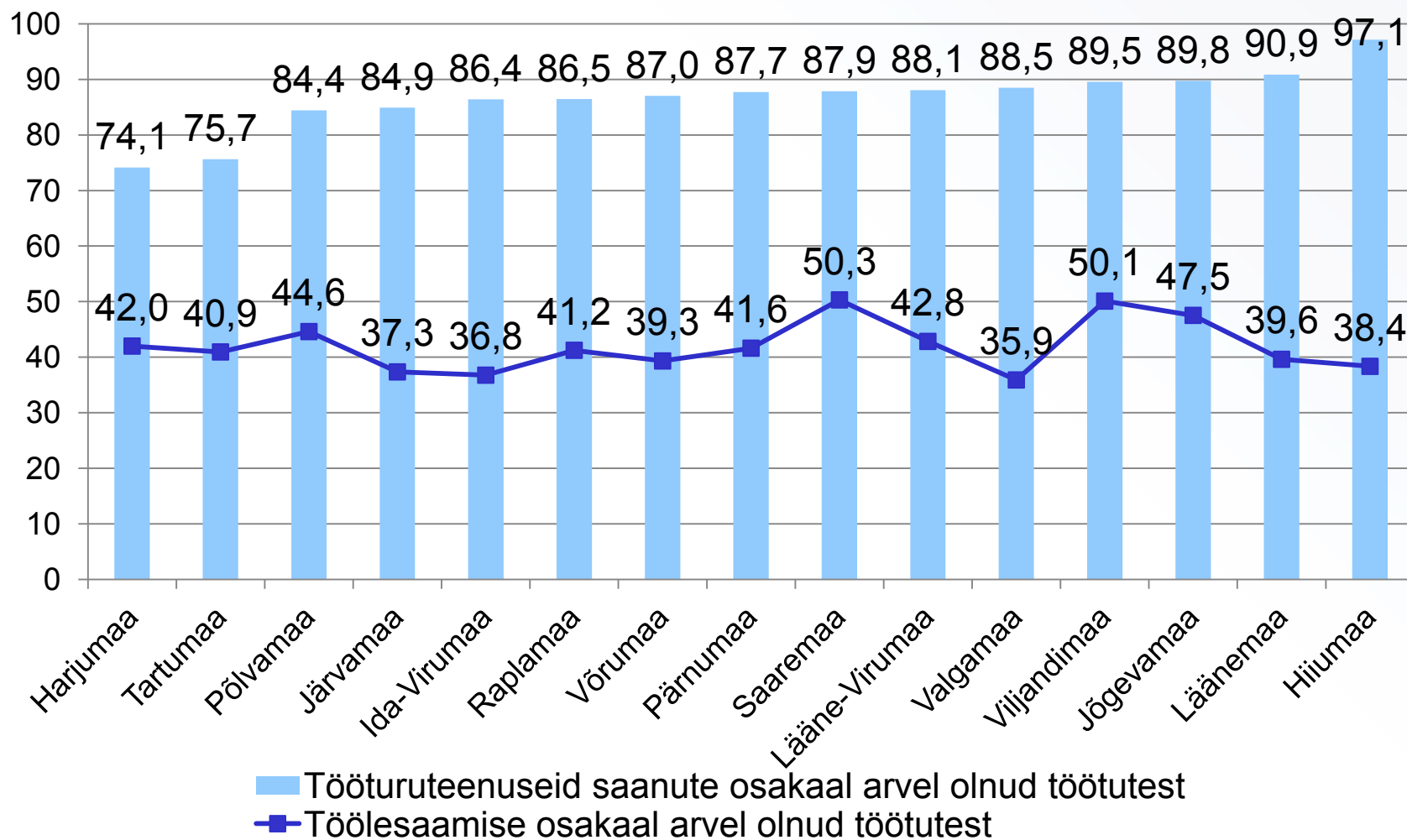
Soovitus: seada 2016. aasta lõpuks nii täitmata soovituste elluviimiseks kui ka konkreetsete otsuste vastuvõtmisele eelnevate vajalike analüüside tegemiseks selgelt mõõdetavad vahe- ja lõpptähtajad.

Töötuse vähendamine regionaalselt

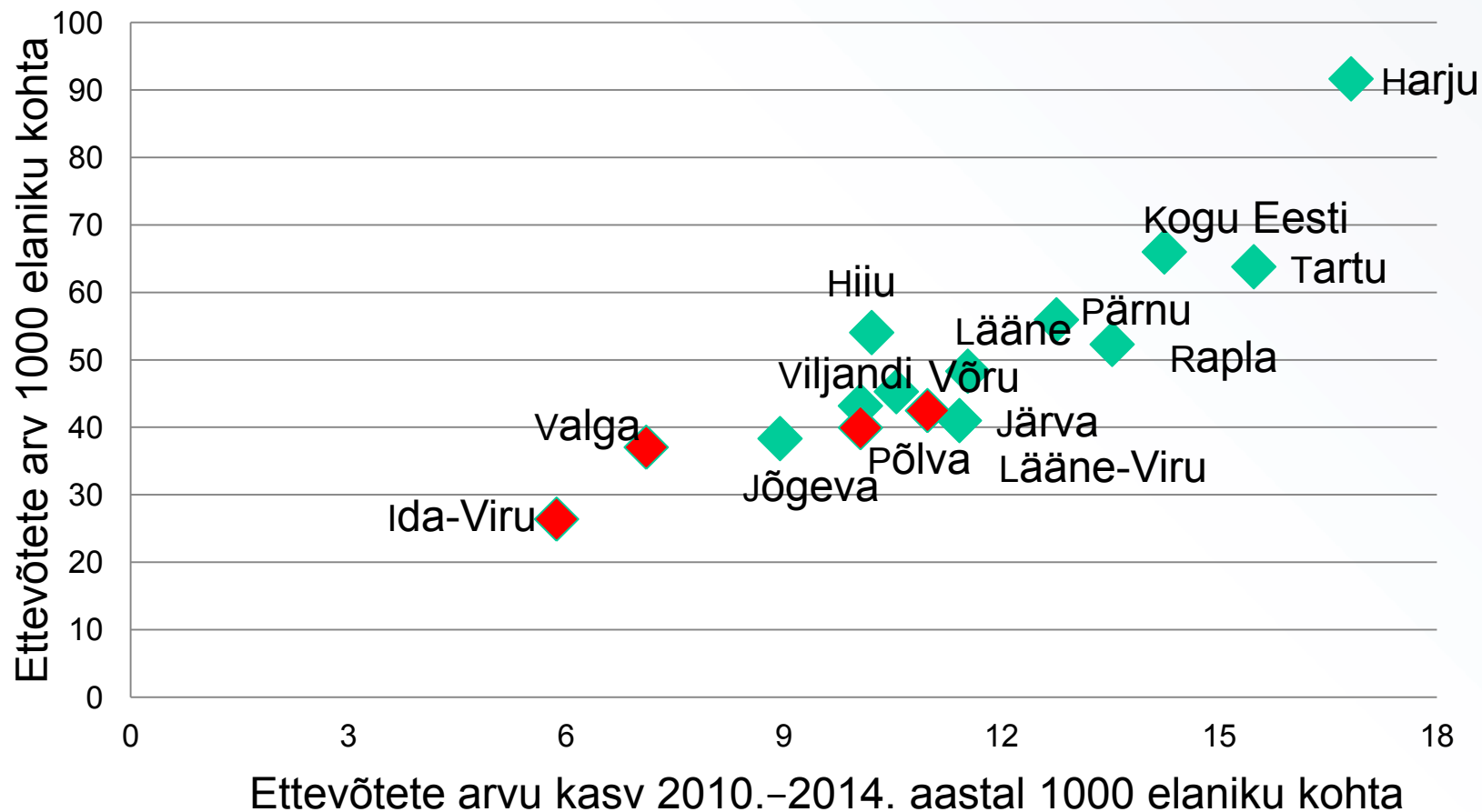
Töötuse määrad (2013.–2015. a keskmine) ja registreeritud töötuse määrad maakonniti 2015. aastal (%)

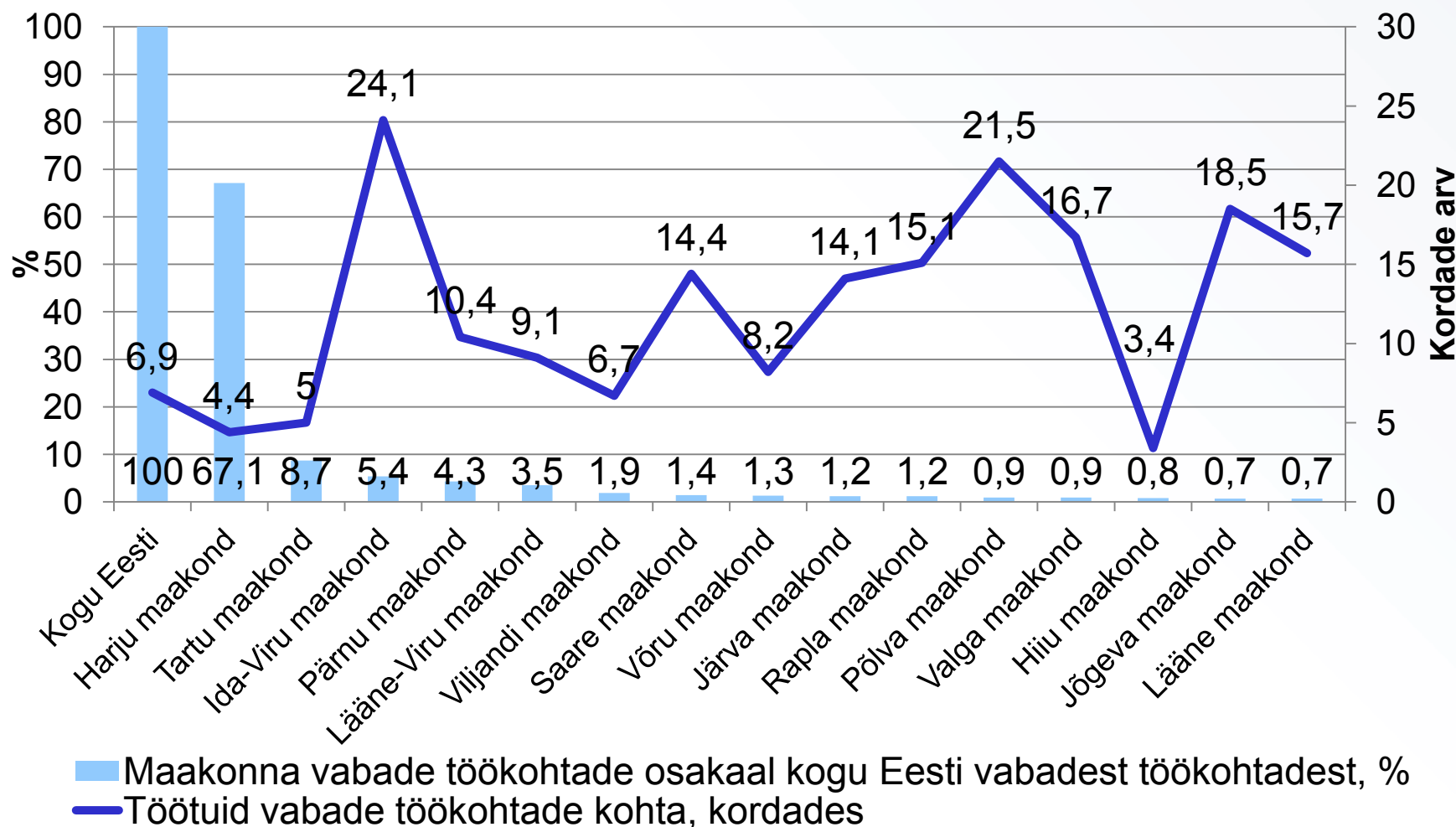
Tööturuteenuseid saanud töötute ja tööle saanud töötute jaotus maakonniti 2011–2014 (%)

Ettevõtlusaktiivsus maakonniti 2014. aastal

Vabade töökohtade jaotus koos töötutega vabade töökohtade kohta 2014. aastal

Riigikontrolli hinnang ja soovitus (2)

- Kõikides piirkondades ei ole töötuse vähendamine olnud tulemuslik, kuna töökohtade loomise soodustamine ning tööturuteenuste pakkumine ei toimu regionaalselt koordineeritult.

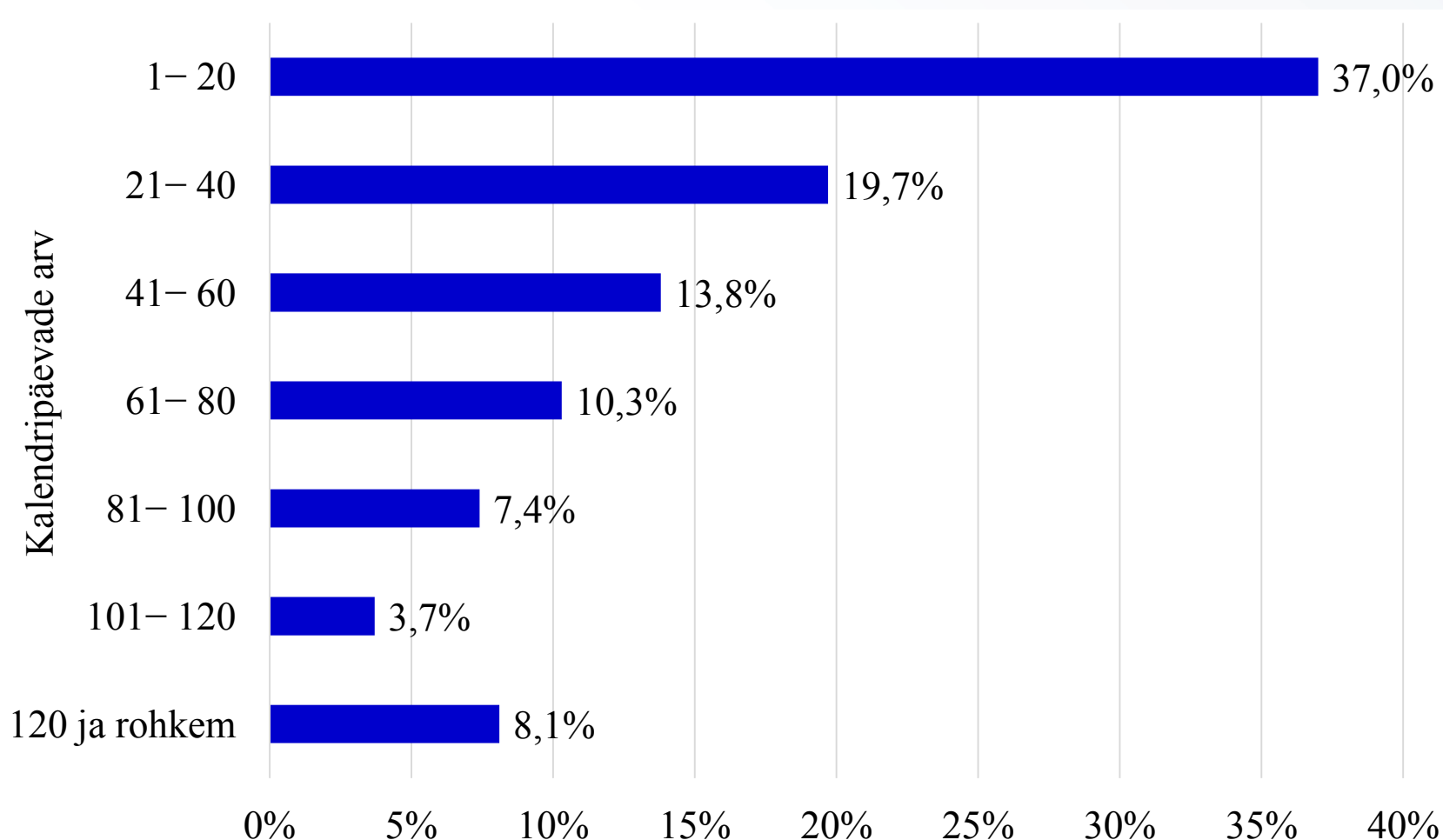
Soovitus: töötada välja programm, millega tagatakse iga regiooni eripärasid arvestades koordineeritult töökohtade loomise soodustamine ning tööturuteenuste pakkumine.

Töötute täiendus- ja ümberõpe

Riigis puudub piisavalt täpne tööjõuvajaduse prognoos

- MKMi tööjõuvajaduse prognoosil on mitmeid puudusi (ei ole analüüsitud tulevikus vajaminevaid oskusi ja teadmisi, puudub regionaalne vaade jm).
- Oskuste arendamise koordineerimisüsteem (OSKA) lahendab mitmed probleemid, kuid regionaalset tööjõuvajaduse prognoosi (maakonna tasand) koostatud ei ole.

Tööturukoolituste jaotus kestuse järgi aastatel 2011–2014

Töötute koolitamine seisneb eelkõige täiendusõppes, vähem ümberõppes

- Töötukassa hindab erialaoskusi õpetavate koolituste osakaaluks 70%, Riigikontrolli hinnangul on osakaal väiksem.
- Kutse- või pädevuseksami sooritas 6,5% töötutest, eksami sooritanutel on tööturul eelis.
- Seadused ei soosi töötutel uue kvalifikatsiooni omandamist.

Riigikontrolli hinnang ja soovitus (3)

- Töötute oskuste ja teadmiste vastavust tööturu vajadustele on võimalik parandada sihipärasema ja uue kutse omandamisest lähtuva töötute koolitamise kaudu. Selle üheks eelduseks on senisest täpsem tööjõuvajaduse prognoos.

Soovitus: võimaldada töötutel omandada vajalik haridus kas tasemehariduse või pikema kui aastase koolituse kaudu; määrata seejuures kindlaks töötukassa ülesanded pikemaajalise ümberõppe pakkumisel.

Tänan!

Mart.Vain@riigikontroll.ee

